DET KONGELIGE
KUNNSKAPSDEPARTEMENT

Justis- og beredskapsdepartementet
Postboks 8005 Dep
0030 OSLO

Deres ref	Vår ref	Dato
	19/309-3	18. mars 2019

Høring NOU 2018: 14 IKT-sikkerhet i alle ledd og utkast til lov som gjennomfører NIS-direktivet i norsk rett

Det vises til høring sendt ut i desember 2018 av NOU 2018: 14 IKT-sikkerhet i alle ledd og utkast til lov som gjennomfører NIS-direktivet i norsk rett.

Kunnskapsdepartementet (KD) støtter utvalgets vurdering av at nåværende regulering av IKT-sikkerhet er fragmentert, og at lovens virkeområde er mangelfull. KD støtter dermed anbefalingen om en ny IKT-sikkerhetslov. For en sektor som kunnskapssektoren er det av spesiell interesse at det foreslås at loven skal gjelde for alle offentlige virksomheter. KD har mange underliggende virksomheter, men de færreste av disse faller innenfor kategorien samfunnskritiske. JD har, slik utvalget også understreker, i for liten grad tatt et helhetlig ansvar for IKT-sikkerheten. Skal ny lov ha en effekt, forutsetter det at JD i større grad legger føringer for arbeidet og tar et helhetlig grep for regulering og styring av IKT-sikkerhetsarbeidet.

KD støtter anbefalingen om at det må stilles krav om IKT-sikkerhet ved anskaffelser. Dette er et effektivt og kostnadseffektivt tiltak for å redusere den informasjonssikkerhetsrisikoen som en del av virksomhetene skal håndtere. Å stille slike krav ved anskaffelsen vil kunne gjøre prisen noe høyere, men dette er i økende grad krav som leverandørene konkurrerer om å kunne tilby og hvor prismodellen er fundamentalt forskjellig ved anskaffelsestidspunktet og etter avtaleinngåelse ('lock-in'). Dersom slike krav ikke stilles ved anskaffelsestidspunktet, f.eks. på grunn av manglende risikovurderinger og kompetanse, veltes hele kostnaden over på virksomheten som i ettertid må gjennomføre risikoreduserende tiltak i egen organisasjon eller betale for tilleggsytelser fra leverandøren.

Postadresse	Kontoradresse	Telefon*	Avdeling	Saksbehandler
Postboks 8119 Dep 0032 Oslo postmottak@kd.dep.no	Kirkeg. 18 www.kd.dep.no	22 24 90 90 Org.nr. 872 417 842	Avdeling for fellestjenester og strategiske satsingsområder	Anja Elisabeth Sundby Hem 22 24 75 44

Kapittel 17 i NOU-en anbefaler etablering av et nasjonalt IKT-sikkerhetssenter og drøfter oppgaver og innretning på et slikt senter. Dette er fanget opp i regjeringens *Nasjonal strategi for digital sikkerhet* som orienterer om at NSM skal opprette et Nasjonalt cybersikkerhetssenter og sier at anbefalingene til IKT-sikkerhetsutvalget vil kunne ha betydning for utviklingen av senteret. Utvalgets anbefalinger om hvilke oppgaver som kan inngå i senteret, står i kapittel 17.1.1, og der viser de til aktiviteten ved et tilsvarende senter i Storbritannia. Det britiske senteret samarbeider bl.a. med universiteter og høyskoler og *"bistår […] med kvalitetssikring av utdanningsprogrammer og sertifiserer både bachelor- og masterutdanninger"* (side 83). Utvalget mener at liknende kompetansefremmende oppgaver bør tillegges det norske senteret.

KD støtter IKT-sikkerhetsutvalget forslag om at Nasjonalt cybersikkerhetssenter bør samarbeide med universiteter og høyskoler om utdanning og forskning. Samarbeid mellom universiteter og høyskoler og arbeidslivet om *utforming av innholdet i utdanningene* er viktig for å styrke arbeidsrelevansen til utdanningene. Når det gjelder godkjenning (akkreditering) og kvalitetssikring av utdanninger, så er oppgavene og ansvaret for dette allerede godt ivaretatt. Dette er regulert i universitets- og høyskoleloven, KDs studiekvalitetsforskrift og NOKUTs studietilsynsforskrift. All *obligatorisk* akkreditering og ekstern kvalitetssikring av høyere utdanning i Norge skjer i regi av NOKUT, og KD tillater ikke universitetene og høyskolene å velge andre akkrediteringsorganer. I den grad institusjonene skulle ønske å engasjere andre virksomheter i frivillig tilleggsakkreditering og sertifisering av utdanninger, eller eventuell ekstern kvalitetssikring i tillegg til det som NOKUT allerede gjør, har de anledning til det.

Utvalget fremhever at det er viktig med et godt beslutningsgrunnlag før en eventuell etablering av et nasjonalt IKT-sikkerhetssenter og anbefaler en grundig behovsanalyse. Sentrale etater som arbeider tverrsektorielt med oppgaver innen IKT-sikkerhet (NSM, Difi, DSB osv.) er omtalt, men KD mener utredningen er mangelfull i beskrivelsen av eksisterende fagmiljøer innen IKT-sikkerhet, særlig innen UH-sektoren. Dette omfatter bl.a. Forskningssenteret for informasjons- og kommunikasjonssikkerhet i Bergen (Simula@UiB), Senter for cyber- og informasjonssikkerhet (CCIS) og Norwegian Cyber Range, begge hos NTNU-Gjøvik og Norsk senter for informasjonssikring (NorSIS). Forslaget fremstår av den grunn som for lite faglig utredet, og det er viktig at disse miljøene ivaretas i det videre oppfølgingsarbeidet av IKT-sikkerhetsutvalget, bl.a. i den kommende Stortingsmeldingen om samfunnssikkerhet som skal legges frem våren 2020.

Det kan også stilles spørsmål ved om det er nødvendig å etablere et nytt IKT-sikkerhetssenter, eller om det i større grad bør tilrettelegges for et koordinert samarbeid mellom de nevnte fagmiljøene og sentrale etater. I tillegg bør de etablerte forskningsmiljøene styrkes, for å øke kapasiteten innen IKT-sikkerhetskompetanse – som av utvalget er trukket frem som en av en av de største utfordringene på IKT-sikkerhetsområdet.[1]

[1] NIFU finner i sin utredning om IKT-sikkerhetskompetanse at det i 2030 vil være et underskudd på 4100 personer med slik kompetanse i det norske arbeidslivet.

Regjeringen har de siste årene lagt til rette for bedre utdanningskapasitet og økt forskning på digital sikkerhet. De 7 satsingsområdene i nasjonal strategi for digital sikkerhetskompetanse skal legge til rette for en langsiktig oppbygging av kompetanse på digital sikkerhet, spesielt innenfor forskning, utvikling, utdanning og bevisstgjøringstiltak rettet mot befolkningen og virksomheter. Strategien skal påvirke retning og innhold, og synliggjøre ansvar for tiltak innen utdanning og forskning.

KD har ingen merknader til lovforslaget som gjennomfører NIS-direktivet i norsk rett.

Med hilsen

Pål Sørgaard (e.f.)
avdelingsdirektør

Anja Elisabeth Sundby Hem
seniorrådgiver

Dokumentet er elektronisk signert og har derfor ikke håndskrevne signaturer